

De leden-waterschappen

datum	ons kenmerk	contactpersoon
10 april 2025	123.969/mdr	Wijnand Dekking
betreft	uw kenmerk	e-mail
Handreiking tarieven gebouwd watersysteemheffing	-	wdekking@uvw.nl
bijlage		telefoon
1		06 517 47 327

Geachte leden,

Op 1 januari 2026 treedt de wet in werking waarmee het aangepaste belastingstelsel van de waterschappen een feit is.¹ In deze ledenbrief bied ik u met het oog hierop de 'Handreiking tarieven voor woningen en niet-woningen binnen de watersysteemheffing gebouwd' aan. Deze handreiking is bedoeld om samen met enkele andere handreikingen die wij bij de ledenbrief van 31 oktober 2024 met kenmerk 123616/HA aan u hebben toegezonden, de waterschappen te ondersteunen bij de implementatie van de watersysteemheffing zoals deze resulteert als gevolg van de wetswijziging.

Het vervolg van deze ledenbrief geeft een toelichting op de inhoud en de totstandkoming van de handreiking. Bij vragen over de handleiding kunt u contact opnemen met Wijnand Dekking, via de contactgegevens in het briefhoofd.

Achtergrond

De watersysteemheffing gebouwd wordt betaald door de eigenaren van woningen en de eigenaren van niet-woningen, veelal bedrijfspanden. Doordat de waardeontwikkeling van woningen enerzijds en van niet-woningen anderzijds veelal (sterk) verschillend is, krijgen de eigenaren van de twee soorten objecten in de huidige systematiek van de watersysteemheffing met een hogere dan wel lagere lastenontwikkeling te maken, terwijl er geen sprake is van een verandering van het voorzieningenniveau. De waterschappen hebben het feit dat het huidige stelsel geen gelijkmatige lastenontwikkeling voor de betalende groepen van de watersysteemheffing mogelijk maakt gekwalificeerd als een urgent knelpunt waarvoor het aangepaste belastingstelsel een oplossing moest bieden. Deze oplossing luidt voor de watersysteemheffing gebouwd dat de waterschappen met ingang van 2026 twee tarieven moeten onderscheiden, namelijk een tarief voor de eigenaren van woningen en een ander tarief voor de eigenaren van niet-woningen. Het verschil tussen deze twee tarieven moet worden gebaseerd op het verschil in waardeontwikkeling tussen de twee soorten objecten in het gebied van het waterschap. Dit leidt ertoe dat er binnen de categorie gebouwd een gelijkmatiger lasten-ontwikkeling ontstaat voor eigenaren van woningen en van niet-woningen.

¹ De gebeurt met het van kracht worden van de 'Wet tot wijziging van de Waterschapswet, de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht in verband met het versterken van de toepassing van het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing, het geven van ruimte aan nieuwe ontwikkelingen en het oplossen van enkele knelpunten'.

Inhoud en karakter handreiking

Om de voorbereiding van de waterschappen op de toepassing van de twee tarieven binnen de watersysteemheffing gebouwd te ondersteunen, heeft de ad hoc-Werkgroep Kostentoedeling en Watersysteemheffing (WKW) bijgevoegde handreiking ontwikkeld. De WKW bestaat uit vijf medewerkers van waterschappen en twee van het Unie bureau. De handreiking licht de achtergrond, inhoud en toepassing door de waterschappen van de twee tarieven binnen de categorie gebouwd toe.

Het toepassen van deze twee tarieven is een wettelijke verplichting voor de waterschappen. De handreiking daarentegen kent geen bindende toepassing, maar bevat wel enkele adviezen die tot doel hebben om landelijk tot een zoveel mogelijk afgestemde toepassing door de waterschappen te komen. De adviezen waarvoor geldt dat de waterschappen sterk worden aanbevolen om deze te volgen hebben betrekking op:

- a. de inhoud van het begrip 'waardeontwikkeling', namelijk de combinatie van de waardeontwikkeling van bestaande objecten en de waardeontwikkeling die het gevolg is van volumeontwikkelingen (= het effect van meer/minder woningen en niet-woningen in vergelijking met het jaar daarvoor op de waarde);
- b. het vasthouden (en niet in latere jaren herijken) van de waardeverhouding tussen woningen en niet-woningen op 1-1-2024 als basis voor het verschil in waardeontwikkeling waarop de tarieven van woningen en niet-woningen moeten worden gebaseerd;
- c. het vervangen in jaar t+1 van de geraamde waarden van woningen en niet-woningen die in jaar t werden bepaald om de waardeontwikkeling te kunnen berekenen door de dan bekende door de gemeenten vastgestelde waarden.

Deze adviezen zijn gebaseerd op zowel het wetsvoorstel aanpassing belastingstelsel als de wetsgeschiedenis van de wijze waarop in 2000 in de gemeentelijke onroerende zaakbelasting (ozb) een systematiek van differentiatie van tarieven voor woningen en niet-woningen is ingevoerd die ook was gebaseerd op het verschil in waardeontwikkeling tussen de twee soorten objecten. De systematiek in de handreiking is deels naar analogie van deze wetswijziging in de ozb vormgegeven.

Proces totstandkoming handreiking

Het toenmalige concept van de handreiking is in de periode 14 november t/m 12 december 2024 in ambtelijke consultatie bij de waterschappen geweest. Dit heeft tien reacties opgeleverd, waarvan in drie reacties werd aangegeven dat de handreiking geen opmerkingen opleverde. Op 14 november 2024 is het concept eveneens ambtelijk voorgelegd aan het ministerie van IenW, dat ca. tien dagen daarna een reactie uitbracht. De opmerkingen van de waterschappen en van het ministerie van IenW zijn in samenspraak met de WKW in het voorliggende concept verwerkt.

Op advies dd. 31 januari jl. van de Uniewerkgroep Bedrijfsvoering, Digitalisering en Dienstverlening (WBDD) heeft de Uniecommissie Bestuurszaken, Digitalisering en Financiën (CBDF) op 7 maart jl. de handreiking vastgesteld.

Wij hopen dat de handreiking u van dienst zal zijn bij de implementatie van het nieuwe belastingstelsel.

Met vriendelijke groet,

Meindert Smallenbroek
Algemeen directeur